

Система за сузбијање штеточина у јабучастим воћкама у мају

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 22.05.2021 Брой: 5/2021

Fenofaza razvoja – od ploda veličine lešnika do ploda veličine oraħa

Štetočina – Pepelnica jabuke i kruške Venturia inaequalis; Venturia pirina

Šteta

Patogen napada lišće, peteljke, plodove i plodne stapke, gde se formiraju zaobljene, masne pege, koje se prekrivaju zelenkasto-sivim naletom i nekrotiziraju. Napadnuto lišće požuti i opada, a oštećenje plodnih stapaka

izaziva opadanje mladog plodnog veza. Na plodu se stvaraju tamne, uljne pege koje ometaju rast i izazivaju deformacije.

Zaštita

Očekivane padavine na početku i tokom treće dekade maja, uz prosečne dnevne temperature oko normale, kao i brzo rastuća lisna masa, stvoriće uslove za bržu infekciju i razvoj bolesti. Ovo nameće potrebu, do prolaska infekcijski kritične fenofaze "plod veličine oraha", da se izvode tretmani sistemskim fungicidima, obezbeđujući dobro pokrivanje listova i rastućeg plodnog veza proizvodom u intervalima od 8 do 10 dana. Važan princip u tretmanima sredstvima za zaštitu bilja je da se proizvodi na bazi iste aktivne supstance ne koriste više od 3 puta tokom jedne vegetacije i da se SZB sa različitim mehanizmina delovanja smenjuju, kako bi se izbegao razvoj rezistencije kod patogena koji izazivaju ove dve bolesti.

Štetočina – Prašinasta pepelnica jabuke *Podosphaera leucotricha*

Šteta

Tokom vegetacionog perioda, u slučaju infekcije lokalnim oblikom bolesti kod jabuke, na donjoj strani listova i na peteljka pojavljuju se prašinate pege različitog oblika i veličine. One dovode do deformacije lisne ploče i njenog cevastog uvijanja oko središnje nervature. Na napadnutim plodovima pojavljuju se pege u obliku rđaste mreže.

Zaštita

Očekivane padavine na početku i tokom treće dekade maja, uz prosečne dnevne temperature oko normale, kao i brzo rastuća lisna masa, stvoriće uslove za bržu infekciju i razvoj bolesti. Ovo nameće potrebu, do prolaska infekcijski kritične fenofaze "plod veličine oraha", da se izvode tretmani sistemskim fungicidima, obezbeđujući dobro pokrivanje listova i rastućeg plodnog veza proizvodom u intervalima od 8 do 10 dana. Važan princip u tretmanima sredstvima za zaštitu bilja je da se proizvodi na bazi iste aktivne supstance ne koriste više od 3 puta tokom jedne vegetacije i da se SZB sa različitim mehanizmina delovanja smenjuju, kako bi se izbegao razvoj rezistencije kod patogena koji izazivaju ove dve bolesti.

Štetočina – Vatrema plamenjača *Erwinia amylovora*

Šteta

Oštećeni izdanci se savijaju u obliku "pastirskog štapa" i vidljivi su iz daljine. U slučaju jakog napada, na stablu i glavnim granama nastaju rakove, kora puca i nabora se. Na mladom plodnom vezu i plodovima pojavljuju se proširujuće braon pege. U vlažnom vremenu, na njima se izlučuju žućkaste kapljice bakterijskog eksudata.

Zaštita

Bakterija preživljava u napadnutim delovima biljke. Širi se mehanički, vetrom, kapljicama vode, insektima itd. Razvija se na temperaturama iznad 18°C i pod uslovima visoke vlažnosti vazduha. Kada se bolest otkrije, treba sprovesti tretman odobrenim SZB koji sadrže bakar. U slučaju jake infekcije i u slučaju apsolutne neophodnosti, preduzima se sečenje i spaljivanje obolelih grana.

Štetočina – Jabučni savijač *Laspeyresia pomonella* = *Cydia pomonella*

Šteta

Lete moljci prve generacije. Ženke polažu jaja pojedinačno na plodove veličine "lešnika" ili "oraha", na izdanke i na gornju površinu listova. Posle izleganja, mlade larve puze do plodova i ubušuju se u njih. Bušenje se obično odvija na mestima gde se plodovi dodiruju i retko kod same peteljke. Nakon ulaska u plod, larva probija hodnik u mesnatom delu, prodire u semenju komori i hrani se semenkama.

Zaštita

Zaštita od jabučnog savijača je prilično teška. Ima skriven način života tokom većeg dela larvenog razvoja i izuzetno dug period štetnog delovanja.

Hemijski tretman treba sprovesti protiv odraslih jedinki pre polaganja jaja hormonskim insekticidima (inhibitorima sinteze hitina) na ekonomskom pragu štete od 2–3 moljca/klopka/nedelju, a protiv larvi u vreme kada počinje izleganje i početno bušenje prvih larvi, kontaktnim insekticidima na ekonomskom pragu štete od 0,8–1% svežih bušotina u mladim plodovima.

Štetočina – Okrugli minirajući moljac *Cemiosoma scitella* = *Leucoptera malifoliell*

Šteta

Tokom meseca odvija se razvoj prve generacije štetočine. Larve izazivaju štetu bušeći se u listove odmah ispod ljske jajeta i hraneći se tkivom parenhima. Kreću se kružno iznutra ka spolja duž uske, proširujuće spirale. Izlučevini oštro ocrtavaju putanju larve.

Zaštita

Hemijska zaštita se sprovodi na početku leta moljaca i polaganja jaja hormonskim insekticidima.

Prskanje u fazi "crne glave" jaja i početka izleganja larvi vrši se drugim registrovanim sredstvima za zaštitu bilja na **ekonomskom pragu štete od: 2–3 jajeta i mine po listu;**

Štetočina – Kruškina buva *Cacopsylla pyri*

Šteta

Početkom maja pojavljuju se odrasle jedinke prve generacije. Štetu izazivaju larve i nimfe. Štetočina prenosi mikoplazmu kruške (Pear decline), kod koje se provodno tkivo začepi i veliki delovi grana se osuše i uginu.

Zaštita

Hemijska zaštita se sprovodi prema dinamici populacije buve, koristeći jedno od registrovanih sredstava za zaštitu bilja.

Ekonomski prag štete:

- u fenofazama "formiranje plodnog veza" i "rast ploda" – 4–6% izdanaka sa kolonijama.

Štetočina – Kalifornijska štitasta vaš *Quadraspidotus perniciosus*

Šteta

U maju počinje rađanje larvi prve generacije štetočine, koje, zajedno sa odraslim ženkama, izazivaju štetu hraneći se. Sisu biljne sokove i uništavaju ćelijske zidove biljnih tkiva. Na plodovima i listovima pojavljuju se crvene, okrugle pege, u čijem se centru vidi štit insekta.

Zaštita

Kalifornijska štitasta vaš je izuzetno otporna na insekticide zbog štita koji štiti telo štetnih stadijuma – larvi i odraslih ženki. Zaštita je usmerena protiv mladih pokretnih larvi, pre formiranja štita.

Ekonomski prag štete:

- 0,5 larvi po jednometarskom izdanku;
- 2–3% napadnutih plodova.

Štetočina – Lisne vaši *fam. Aphididae*

Šteta

Odrasle jedinke i larve izazivaju štetu sisanjem sokova iz listova i vršnih delova izdanaka. Napadnuti delovi se deformišu i njihov rast prestaje. Lisne vaši izlučuju medljiku, na kojoj se razvijaju gljive čađavice.